

***Výroční zpráva odboru hygiena výživy
a předmětů běžného užívání za rok 2009***

Krajská hygienická stanice

Ústeckého kraje

se sídlem v Ústí nad Labem

Leden 2010

1. Personální situace

K 31.12. 2009 bylo na odboru HV a PBU KHS Ústeckého kraje zaměstnáno celkem 30 pracovníků, z toho 3 MUDr., 6 jiných VŠ a 21 pracovníků se středoškolským vzděláním (z toho 18 AHS a 3 JOP). Na oddělení PBU jsou zaměstnány 2 středoškolsky vzdělané pracovnice, vedoucí oddělení (Ing.) je t.č. na mateřské dovolené. Vedoucí odboru HV a PBU má úvazek 0,5.

Celkem jsou na mateřské dovolené 3 pracovnice odboru HV a PBU, z toho 2 VŠ (Ing.) a 1 AHS.

Struktura odboru HV a PBU							
Identifikace kontrolované KHS	<i>KHS Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem</i>						
Přehled členění a struktura odboru	Odbor hygieny výživy a PBU						
KHS	Funkce	Jméno	Úvazek		Vzdělání		
			HV	PBU	VŠ	SŠ	jiné
Odbor HV a PBU	ved.odboru	MUDr. Simona Gunarová	0,50		X		
HV Ústí n.L.	ved.oddělení	Ing. Zuzana Lišková, pověřená řízením	1,0		X		
	pracovníci odd. hygieny výživy	Jarmila Baliharová	1,0			X	
		Vilemína Čermáková	1,0			X	
		Eva Vlková	1,0			X	
		celkem HV Ústí n.L.	4,5		2	3	

Oddělení PBU KHS	Jméno	pracoviště	HV	PBU	VŠ	SŠ	jiné
ved.oddělení		Ústí nad Labem					
pracovníci odd. PBU	Renata Pešková			1		X	
	Karin Straková			1		X	
		celkem KHS		2		2	

Obsazení územních pracovišť							
KHS	Funkce	Jméno	Úvazek		Vzdělání		
			HV	PBU	VŠ	SŠ	jiné
Oddělení HV okres Děčín	ved.oddělení	MUDr. Jan Bechyně	0,7		X		
	pracovníci odd. hygieny výživy	Karin Fleischerová	1,0			X	
		Věra Smetanová	1,0			X	
		Mlada Šindelářová	1,0			X	
		celkem ÚP	3,7		1	3	

Oddělení HV okres Chomutov	vedoucí oddělení	Ing. Blanka Kokešová	1,0		X		
	pracovníci odd. hygieny výživy	Lenka Adamová	1,0			X	
		Lýdie Dvořáková	1,0			X	
		celkem ÚP	3,0		1	2	

Oddělení HV okres Litoměřice	ved.oddělení	MUDr. Zlata Tmějová	1,0		X		
	pracovníci odd. hygieny výživy	Věra Koubová	1,0			X	
		Věra Záveská	1,0			X	
		celkem ÚP	3,0		1	2	

Oddělení HV okres Louny	ved.oddělení	RNDr. Zdeňka Kurková	1,0		X		
	pracovníci odd. hygieny výživy	Romana Jeremiášová	1,0			X	
		Jana Mithoferová	1,0			X	
		Eva Veselá	1,0			X	
		celkem ÚP	4,0		1	3	

KHS	Funkce	Jméno	Úvazek		Vzdělání		
			HV	PBU	VŠ	SŠ	jiné
Oddělení HV okres Most	ved.oddělení	Ing. Věra Tomková	1,0		X		
	pracovníci odd. hygieny výživy	Jana Brunová	1,0			X	
		Šárka Čechová	1,0			X	
		Mgr. Miroslava Pešková	1,0		X		
		Monika Rubášová	1,0			X	
			5,0		2	3	
Oddělení HV okres Teplice	ved.oddělení	Ing. Vlasta Ledererová	1,0		X		
	pracovníci odd. hygieny výživy	Petra Pauzová	0,75			X	
		Dana Šnobrová	0,812			X	
		Alena Štěpánová	1,0			X	
		celkem ÚP	3,562		1	3	
		celkem KHS kraje	26,762	2	9	21	

2. Standardizace činnosti

Státní zdravotní dozor a odběry vzorků potravin v oblasti hygieny výživy jsou prováděny podle standardních pracovních postupů.

3. Preventivní hygienický dozor

V loňském roce se preventivní dozor týkal ve stejné míře vydávání stanovisek k projektovým dokumentacím a kolaudacím nově vznikajících provozoven stravovacích služeb a prodejen potravin i stanovisek k rekonstrukcím stávajících objektů zařízení společného stravování, které řešily uvedení stávajících provozoven do souladu s platnou legislativou.

Na odboru bylo posouzeno celkem 531 projektových dokumentací, kladné stanovisko ve smyslu § 77 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů bylo vydáno 439 k PD a negativních stanovisek 92 k PD. Stanovisek ke kolaudaci bylo vydáno celkem 359, z toho nesouhlasných bylo 28 a souhlasných 331. Dále bylo provedeno 54 interních konzultací pro jiná oddělení KHS (HOK, HP, protiepid. odd.).

Konzultace byly rovněž poskytovány projektantům, investorům a podnikatelům, v počtu cca 510.

4. Státní zdravotní dozor – plnění plánu kontrolní činnosti

Hygiena výživy

Tento dozor byl prováděn v průběhu celého roku ve všech typech potravinářských zařízení. Prioritou byla kontrola zařízení společného stravování, v ostatních zařízeních byl dozor prováděn převážně na základě podnětů či na základě hlášení alimentárního onemocnění.

Pracovníci odboru hygieny výživy Ústeckého kraje kontrolují na území kraje celkem 4 150 potravinářských zařízení. Z tohoto počtu je 2 120 zařízení společného stravování otevřeného i uzavřeného typu s výrobou pokrmů, 1 008 bez výroby pokrmů uzavřeného i otevřeného typu, na které se provádění státního zdravotního dozoru s ohledem na stávající kompetence orgánu ochrany veřejného zdraví (§ 16 zákona č. 110/1997 Sb.) zaměřuje především. Počet objektů dozoru je v kontrolním plánu uveden ještě u prodejen potravin s občerstvením; těchto je na území kraje 279. Mimo tyto provozovny je na území kraje 110 provozoven, ve kterých je zajišťováno stravování pro zdravotnická zařízení a sociální služby. Počet objektů není uveden u jiných zařízení stravovacích služeb, výroben potravin, prodejen potravin a skladů.

Hygiena výživy						
Provozovny - priority	počet zařízení	plán kontrol celoroční	Skutečnost rok 2009	Plnění celoročního plánu v %	Celkem pokut	Celková výše pokut
Zařízení s výrobou pokrmů	1 912	1 299	2 120	163%	527	748.100,-
bez přípravy pokrmů	1 781	756	1008	134%	124	112.100,-
v rámci zdrav.a soc.péče	110	140	141	128%	12	17.400,-

Ostatní zařízení, tj. jiná zařízení stravovacích služeb, výroby potravin, prodejny potravin a sklady, byla kontrolována dle potřeby, údaje o počtu kontrol, příp. uložených sankcích je možné získat z registru HV.

1. Plán kontrolní činnosti pro rok 2009 pro odbor HV byl splněn. Počet šetření činil 3 695, plán byl 2 426. Plán byl splněn na 152 %.
2. Na odboru hygieny výživy bylo uděleno v roce 2009 celkem 758 pokut v celkové výši 981 700,- Kč. Z toho bylo 198 sankcí dle § 92 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve výši 420 500,- Kč a blokových pokut dle zákona č. 200/1990 Sb. bylo 560 v celkové výši 561 200,- Kč.
3. V průběhu celého roku bylo vydáno 199 opatření, z toho 194x nařízení likvidace pokrmů, 2x nařízení k uzavření provozovny, pozastavení činnosti, 2x pozastavení výkonu činnosti a 1x nařízení vyřazení výrobků z oběhu.

Hodnocení plnění plánu odběru vzorků

Hygiena výživy

Plán předpokládal v rámci státního zdravotního dozoru odběr 121 vzorků pokrmů, byl proveden odběr 144 vzorků. Většina vzorků mikrobiologickému vyšetření vyhověla (nevyhovělo 21 vzorků).

V rámci plnění pokynů hlavního hygienika ČR k provedení cíleného zdravotního dozoru v oblasti společného stravování bylo vyšetřeno celkem 25 vzorků a výsledky vyšetření těchto vzorků byly ve 22 případech vyhovující, 3 vzorky nevyhověly po stránce chemické (barviva).

5. Úkoly hlavního hygienika

Úsek hygieny výživy:

V průběhu roku 2009 plnili pracovníci odboru hygieny výživy dva pokyny hlavního hygienika ČR:

1. Pokyn HH ČR čj. 16011/2009 Bezpečnost pokrmů a HACCP v závodním stravování – bylo provedeno celkem 44 kontrol v provozovnách závodního stravování, v 15 provozovnách byly zjištěny nedostatky, za které bylo uloženo 6 blokových pokut v celkové výši 4 000,- Kč a 3 příkazy na místě ve výši 5 000,- Kč. Nedostatky byly zjišťovány v nevypracovaných systémech HACCP, nevyhovující teplotě nabízených pokrmů, nevyhovující provozní hygieně a nechránění pokrmů před druhotnou kontaminací. Bylo odebráno 14 vzorků, ve všech případech byly výsledky vyhovující.
2. Pokyn HH ČR č. 33574/2009 Zvěřina ve stravovacích službách. Na území Ústeckého kraje bylo provedeno celkem 24 kontrol (2 následné kontroly) ve 22 provozovnách, ve 4 případech byly nalezeny nedostatky (nevyhovující skladovací podmínky potravin, naložené jelení maso bez označení a data spotřeby, chybějící nabývací doklady, zvěřinové pokrmy byly připravovány z masa, dodávaného z občerstvení v Čelákovovicích), za které byly uloženy sankce v celkové výši 9 500,- Kč. Do žádné ze sledovaných provozoven nebyly dodávány celé kusy zvěře v kůži nebo peří.
Tento pokyn byl prováděn ve spolupráci s KVS.

6. Regionální akce

V průběhu roku 2009 plnili pracovníci oddělení hygieny výživy jeden pokyn krajského hygienika – „Cílený SZD v zařízeních poskytujících stravovací služby“. Týkal se dodržování požadavků na značení polotovarů, pokrmů v rozpracovanosti a zchlazených hotových pokrmů z hlediska zajištění oddělené manipulace se syrovým masem a dodatečné tepelné úpravy polotovarů ze syrového masa. Sledován byl technologický postup k eliminaci rizika zpracování nevyhovující suroviny, k eliminaci rizika sekundární kontaminace potravin, polotovarů a hotových pokrmů, způsob

skladování a zajištění chladicího řetězce. Na území Ústeckého kraje bylo provedeno celkem 30 kontrol a bylo odebráno 21 vzorků, z nichž jeden nevyhověl obsahem Enterobacteriaceae (okres Teplice, provozovna následně přestala vyvažovat).

7. Mimořádné akce

Na základě informace KVS Ústí n.L. (černá porážka prasat v Lovosicích na okrese Litoměřice) bylo provedeno v prosinci 2009 z podnětu krajského hygienika Ústeckého kraje „Cílené šetření v provozovnách s asijským občerstvením v Ústeckém kraji zaměřené na původ a nabývací doklady vepřové masa“. Bylo celkem provedeno 102 kontrol, uloženo bylo celkem 20 pokut v celkové výši 29 000,- Kč. Nedostatky ve sledovatelnosti surovin byly zjištěny ve třech provozovnách na okrese Teplice, na okrese Louny chyběly nabývací doklady ve 2 provozovnách a na území okresu Litoměřice byla jedna provozovna na místě uzavřena.

8. Podněty

V roce 2009 bylo v rámci Ústeckého kraje prošetřeno pracovníky oddělení HV cca 95 podnětů, které se týkaly hygieny výživy. Nejvíce podnětů bylo evidováno na zařízení s přípravou pokrmů. Podněty se týkaly zejména čistoty zařízení, nevyhovující kvality pokrmů, hygieny prodeje, zdravotních obtíží po požití pokrmů a hluku z provozovny. Cca 12 podnětů bylo předáno k řešení SZPI, KVS, MěÚ nebo ČOI. Z celkového počtu přijatých podnětů na odd. HV bylo provedeno 104 kontrol v 95 provozovnách a bylo uloženo 52 sankcí v celkové výši 92 600,- Kč. Třetina podnětů byla oprávněných.

9., 10. Publikační a přednášková činnost (články pro tisk, komunikace se sdělovacími prostředky)

ÚP Litoměřice – informace v souvislosti černou porážkou vepřů v Lovosicích a následné distribuce vepřového masa v asijských občerstveních a restauracích – Deník Litoměřicka, TV NOVA (MUDr. Z. Tmějová)

ÚP Chomutov – informace v místním tisku o kvalitě zmrzlin v letní sezóně (Ing. B. Kokešová)

KHS Ústí n.L. - MUDr. S. Gunarová:

13.3.2009 HIT radio – informace o plísních v potravinách

18.8.2009 České radio Sever - informace o mobilních stáncích

11. Vzdělávání, školení zaměstnanců, metodické vedení

V roce 2009 se pracovníci odboru zúčastnili celkem 13ti vzdělávacích akcí. V tomto počtu nejsou započítány jednodenní porady vedoucích odborů HV a metodiků PBU (3x), které pořádá MZ ČR, rovněž tak zde nejsou započteny jednodenní porady pracovníků oboru HV (3x) KHS Ústeckého kraje (v rámci porad jsou pracovníci mimo jiné seznamováni s poznatky ze vzdělávacích akcí, kterých se zúčastnili vybraní zaměstnanci odboru HV a PBU)

Pracovníci odboru hygieny výživy byli průběžně vzděláváni na těchto následujících akcích v průběhu celého roku:

Konference ČAS/KK/6472/2008	10.2.2009	SZÚ Praha	8 prac.
Posuzování a hodnocení zdravotních rizik	9.-11.2.2009	NCO NZO Brno	1 „
Hygiena provozů veřejného stravování	1.-3.4.2009	NCO NZO Brno	4 „
Analýza rizik - aplikace	13.-14.5.2009	NCO NZO Brno	2 „
Aktuální problematika SZD v HV	26.5.2009	IVPZ Praha	11 „
Problémové jednání	25.-26.8.2009	ISS Praha	1 „
Pitná voda	31.8.-1.9.2009	NCO NZO Brno	1 „
Konference Výživa a zdraví Teplice	15.-17.9.2009	Teplice	11 „
Konference ČAS – problém. epid.	20.10.2009	SZÚ Praha	1 „
Moravské dny HV	23.-25.11.2009	Malenovice	4 „
Konference Pardubice	3.-4.11.2009	Pardubice	1 „
Konference DDD	15.12.2009	SZÚ Praha	7 „
E-learningový kurz – správní řád	listopad 2009	KHS	30 „

Během roku 2009 byla provedena na všech územních pracovištích oddělení hygieny výživy 1 kontrolně metodická návštěva za účasti MUDr. S. Gunarové – vedoucí odboru HV a PBU, Ing. Miriam Riessová - metodik PBU a místně příslušných pracovníků oddělení HV).

Odbornou praxi na odd. HV a PBU KHS Ústí n.L. v roce 2009 absolvovala 1 studentka 5. ročníku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 2 lékařky (předatestační praxe).

12. Ostatní aktivity oboru

Během roku probíhala aktivní spolupráce s ostatními orgány státní správy, zejména se SZPI, KVS, ČOI a Cizineckou policií (5x společná schůzka se zástupci SZPI, 3x se zástupci KVS a konzultace po telefonu podle potřeby).

Na základě pověření HH ČR Ing. Tomková (vedoucí odd. HV ÚP Most a zástupce vedoucí odboru HV a PBU) pracuje v Poradním sboru HH pro obor hygieny výživy, v Poradním sboru pro informační systém hygieny výživy a ve funkci auditora pro vnitřní audit oboru HV dle Nařízení č. 882/2004.

Během roku 2009 rovněž probíhaly společné kontroly stravovacích zařízení s pracovníky Cizinecké policie, ČOI a KVS.

Na základě požadavků jsou veřejnosti poskytovány informace k problematice hygieny výživy a PBU i telefonicky a e-mailem.

13. Trendy

Porovnání výkonů v SZD a PHD v letech 2008 a 2009 – odd. HV

	2008	2009
Stanoviska PHD	775	890
Počet stravovacích provozoven	4 013	4 150
Počet kontrol HV	3 790	3 668
Počet podnětů	131	95
Počet pracovníků odd. HV	30	30
Počet blokových pokut	751	560
Výše blokových pokut	818 200,-	561 000,-
Průměrná výše blokové pokuty	1 243,-	1 032,-
Počet pokut dle zákona 258/2000	64	198
Výše pokut dle zákona 258/2000	195 000,-	420 500,-
Průměrná výše pokuty dle 258/2000	3 050,-	2 124,-
Počet odebraných vzorků SZD HV	262	159

MUDr. Simona Gunarová v.r.
vedoucí odboru HV a PBU
Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje
se sídlem v Ústí nad Labem